

Abladiad radioamledd drwy'r croen dan arweiniad delweddau uwchsain ar gyfer nodylau thyroid anfalaen

Mehefin 2016

Beth mae NICE wedi'i ddweud?

Mae [abladiad radioamledd drwy'r croen dan arweiniad delweddau uwchsain](#) ar gyfer [nodylau thyroid anfalaen](#) yn ddigon diogel ac yn gweithio'n ddigon da i'w ddefnyddio yn y GIG.

Cyn defnyddio'r driniaeth hon, rhaid profi'r nodwl thyroid er mwyn sicrhau ei fod yn anfalaen (nid yn ganseraidd). Defnyddir nodwydd denau i gymryd sampl o feinwe o'r nodwl er mwyn chwilio am gelloedd canser. Ni ddylid cynnal abladiad radioamledd drwy'r croen dan arweiniad delweddau uwchsain os yw'r nodwl yn ganseraidd.

Beth mae hyn yn ei olygu i mi?

Dylai eich gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio'r hyn y mae cael y driniaeth hon yn ei olygu yn llawn a thrafod y manteision a'r risgiau posibl â chi. Dylech hefyd gael gwybod sut i gael rhagor o wybodaeth am y driniaeth. Dylai hyn oll ddigwydd cyn i chi benderfynu a ydych am gael y driniaeth hon ai peidio.

Y cyflwr

Mae chwarren y thyroid yn y gwddf. Mae'n cynhyrchu hormonau thyroid sy'n effeithio ar dwf a metaboledd y corff. Lymphiau yn chwarren y thyroid yw nodylau thyroid ac nid ydynt fel arfer yn ganseraidd (maent yn anfalaen). Mae'r nodylau weithiau yn achosi symptomau sy'n gysylltiedig â chwarren thyroid orweithgar (hyperthyroidedd) fel gorbryder, colli pwysau, diffyg anadl, blinder a phroblemau â'r llygaid.

Gall fod angen trin nodylau thyroid anfalaen os ydynt yn achosi symptomau neu broblemau cosmetig. Mae'r driniaeth yn cynnwys cyffuriau i leihau faint o hormonau thyroid sy'n cael eu cynhyrchu, neu lawdriniaeth.

Mae NICE wedi ystyried defnyddio [abladiad radioamledd drwy'r croen dan arweiniad delweddau uwchsain](#) fel opsiwn triniaeth arall.

Gall [NHS Choices](#) fod yn fan da i gael gwybod mwy.

Y driniaeth

Caiff y driniaeth hon ei chynnal fel arfer fel triniaeth i gleifion allanol, o dan anesthetig lleol. Caiff stiliwr tenau ei osod yn y nodwl gan ddefnyddio arweiniad gan ddelweddau. Mae'r stiliwr wedi'i gysylltu â dyfais sy'n anfon curiadau o ynni gwres radioamledd er mwyn dinistrio'r feinwe yn y nodwl.

Y nod wrth ddefnyddio abladiad radioamledd drwy'r croen dan arweiniad delweddau uwchsain yw defnyddio toriadau llai na'r rhai a ddefnyddir yn ystod llawdriniaeth 'agored', sy'n golygu llai o boen a chreithio.

Buddiannau a risgiau

Roedd y dystiolaeth a ystyriwyd gan NICE ar gyfer abladiad radioamledd drwy'r croen dan arweiniad delweddau uwchsain er mwyn trin nodylau thyroid yn dangos bod y driniaeth yn ddigon diogel a'i bod yn gweithio'n ddigon da i'w defnyddio yn y GIG.

Roedd y saith astudiaeth a ystyriwyd gan NICE yn cynnwys tua 2,500 o gleifion.

Yn gyffredinol, dangoswyd y buddiannau canlynol:

- roedd y nodylau yn llai
- roedd rhai cleifion wedi gallu cymryd llai o gyffuriau ar gyfer chwarren thyroid orweithgar (hyperthyroidedd) neu roi'r gorau i'w cymryd yn gyfan gwbl
- roedd yr effaith gosmetig yn well ac roedd symptomau'r rhan fwyaf o bobl yn llai difrifol ar ôl y driniaeth.

Dangosodd yr astudiaethau fod y risgiau'n cynnwys y canlynol:

- gwaedu yn ystod y driniaeth, gan achosi cleisiau ymhlith rhai pobl
- nodwl yn torri, hyd at sawl wythnos ar ôl y driniaeth, a oedd yn golygu triniaeth bellach yn yr ysbyty. Cynhaliwyd llawdriniaeth i dynnu rhan o'r thyroid yn achos un claf

- effaith ar y llais yn union ar ôl y driniaeth. Roedd llais y rhan fwyaf o gleifion wedi gwella dros amser
- niwed i'r nerf sy'n mynd i'r llaw yn achos 1 claf gan achosi diffyg teimlad a llai o deimlad yn y bysedd, ond gwelwyd gwelliant
- llosgiadau i'r croen
- Roedd gan un unigolyn thyroid tanweithredol parhaol (hypothyroidedd) ar ôl y driniaeth.

Os hoffech wybod mwy am yr astudiaethau, gweler y [canllawiau](#). Gofynnwch i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio unrhyw beth nad ydych yn ei ddeall.

Cwestiynau i'w gofyn i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol

- Beth yn union yw'r driniaeth hon?
- Beth yw'r buddiannau posibl?
- Beth yw'r tebygolrwydd y bydd y buddiannau hynny yn berthnasol i mi? A allai'r driniaeth wneud i mi deimlo'n waeth?
- A oes triniaethau eraill ar gael?
- Beth yw risgiau'r driniaeth?
- A yw'r risgiau'n fach neu'n ddifrifol? Pa mor debygol ydynt o ddigwydd?
- Pa ofal y bydd ei angen arnaf ar ôl y driniaeth?
- Beth sy'n digwydd os aiff rhywbeth o'i le?
- Beth allai ddigwydd os na chaf y driniaeth?

Ynglŷn â'r wybodaeth hon

Mae [canllawiau ymyriadau](#) NICE yn rhoi cyngor i'r GIG ar ddiogelwch triniaeth a pha mor dda y mae'n gweithio.

ISBN: 978-1-4731-1988-8